

Diagnostiek van influenza, veelgestelde vragen en antwoorden voor huisartsen

Wat is er nodig voor diagnostiek van de Nieuwe Influenza A (H1N1)?

De diagnostiek van de Nieuwe Influenza A (H1N1) gebeurt met een PCR-methode. Het gebruik van sneltesten wordt afgeraden omdat ze niet zo gevoelig zijn en dus vaker ten onrechte een negatieve uitslag geven.

Bij wie moet ik diagnostiek doen?

Diagnostiek op influenza A (H1N1) moet in elk geval plaatsvinden bij patiënten:

- die op verdenking van nieuwe influenza A (H1N1) worden opgenomen in het ziekenhuis;
- buiten het ziekenhuis met bijzondere klinische indicaties zoals: zwangeren in het 3^e trimester en bij een zodanig ernstig beloop dat ziekenhuisopname geïndiceerd is. Bij een negatieve uitslag van de kweek, kan de therapie gestaakt worden.

Waar kan ik diagnostiek laten doen?

U stuurt de monsters naar uw eigen laboratorium.

Welke monsters moet ik afnemen en hoe doe ik dat?

De diagnose wordt gesteld door het aantonen van virus in de neus en in de keel. Het is belangrijk om goed langs de wand van de farynx en het neusslijmvlies te strijken, daarom worden niet-flexibele wattenstokken geadviseerd. U kunt een diapresentatie vinden op de website van het RIVM*.

Checklist bij huisbezoek aan patiënt met Nieuwe influenza A (H1N1)

- Doe zo snel mogelijk in huis het mondkapje voor.
- Vertel patiënt wat je gaat doen en wat van hem/haar verwacht wordt
- Leg alle materialen klaar 2 meter buiten bereik van patiënt. Hang een afvalzakje binnen bereik (plakband meenemen). Doe handschoenen aan.
- Vul formulieren in en maak buisjes klaar met stickers.
- Stop afgenomen materialen in blisters met absorberend tissue en verpak en verzegel het klinische materiaal met de ‘Safety Bag’ en plaats dit terug in de verzendverpakking van het laboratorium.
- Voeg ingevuld aanvraagformulier toe aan de envelop .
- Desinfecteer materialen met alcohol 70%, zoals schaar, envelop en andere dingen die met de handschoen aangeraakt zijn.
- Ruim alles op: doe handschoenen uit en als laatste mondkapje af (eerst onderste elastiek, daarna bovenste). Stop dit alles in een afvalzak. Desinfecteer tot slot de handen bij vertrek of in de hal. Laat de afvalzak bij het gezin achter.

Instructie afname neuswat en keelwat

- Laat de patiënt de neus snuiten en een tissue bij de hand houden.
- Neem het wattenstaafje uit de verpakking, raak punt niet aan.

---

* Het document ‘Afnametechniek voor influenzadiagnostiek’ staat op www.rivm.nl/nieuwe-influenza, onder ‘4. Informatie voor professionals’.

- Laat de patiënt het hoofd achterover buigen, leg een hand op het voorhoofd van de patiënt en duw met de duim de punt van de neus omhoog, schuif het staafje voorzichtig in een neusgat (ongeveer $\frac{3}{4}$ deel) tot je weerstand voelt. Draai het wattenstaafje even rond en trek het voorzichtig terug. Eventueel naar andere neusgat indien eerste keer niet goed gaat.
- Doe dit staafje in het virustransportmedium, knip met de schaar het uitstekende stokje af. Afgeknipte stokjes in een bakje voor biologisch afval.
- Neem een nieuw wattenstaafje en laat patiënt mond openen en eventueel “Aaaa” zeggen. Gebruik eventueel een spatel om de tong plat te maken. Net voorbij de tonsillen, tegen de achterwand van de keel, het wattenstaafje even rond draaien. Dit kan kort en snel. Dit staafje in hetzelfde virusmedium doen en afknippen. Dop er goed op draaien.
- Stop afgenomen materialen in verpakkingsmateriaal van het laboratorium (blisters) met absorberend tissue, voeg ingevuld aanvraagformulier toe in een plastic zakje. Doe alles in vloeistofdichte verzendenvolp van het laboratorium.
- Desinfecteer materialen met alcohol 70%, zoals schaar, envelop en andere dingen die met de handschoen aangeraakt zijn; neem hiervoor tissues mee.

Welk afnamemateriaal heb ik nodig en hoe kom ik daar aan?

Afname doet u met een wattenstok met plastic drager, maar NIET van hout of metaal. U kunt het beste overleggen met een laboratorium dat ervaring heeft met deze diagnostiek om zo snel mogelijk te zorgen dat dat geregeld is.

Monsters voor diagnostiek kunnen het beste in een virustransportmedium worden opgestuurd. Dat is via het laboratorium te krijgen.

Hoe moet ik het virustransportmedium bewaren en hoe lang blijft het goed?

Het GLY-transportmedium in de afnameset is in de koelkast een half jaar houdbaar. Bij -20°C is de houdbaarheid 1 jaar en deze maximale verloopdatum staat op het etiket vermeld. Sommige transportmedia zijn bij kamertemperatuur houdbaar. Let op de specificaties van uw laboratorium.

Wat moet ik doen als ik niet de geschikte materialen in huis heb?

Het is mogelijk dat bevoorrading hiermee de komende tijd lastig zal zijn. Als alternatief gebruiken sommige laboratoria ook wel een flexibele droge wat, de zogenaamde Minitip Flocked Swabs van COPAN zoals voor de kinkhoest-PCR wordt gebruikt, dat zonder transportmedium wordt opgestuurd. Viruskweek is dan onbetrouwbaar, maar PCR is waarschijnlijk nog wel mogelijk.

Hoe moet ik de monsters versturen?

Dat hangt af van de afspraken die u heeft met het laboratorium. Verzending per post is mogelijk, alleen duurt het dan langer voordat u de uitslag heeft.

Hoe lang is het virus nog aantoonbaar bij monsters die per post worden verstuurd?

Monsters die langer onderweg zijn (enkele dagen) kunnen meestal nog wel gebruikt worden voor PCR-diagnostiek. Het virus is dan minder goed te kweken.

Hoe lang duurt het voor ik een uitslag krijg?

Een aantal laboratoria doet inmiddels dagelijks diagnostiek voor influenza, maar dat is niet overal mogelijk en nodig. Informeert u bij het laboratorium voor de doorlooptijden. Houdt u er rekening mee dat deze zullen toenemen naarmate er meer diagnostiek aangevraagd wordt.